

Hans Christian Andersen

ANDERSEN MASALLARI

Behçet Necatigil çevirisiyle

resimleyen: Claude Leon

DESTANLAR VE MASALLAR
Masal

8.
BASIM

Bu tanıtım
kopyası
Can Çocuk
okurları için
özel olarak
hazırlanmıştır.

 CAN
ÇOCUK

Hans Christian Andersen
ANDERSEN
MASALLARI

çeviren: behçer necatiçil resimleyen: claude leon

yağın koordinatörü: ipek şoran
editör: mehmet erkurt
düzelti: seda ateş
kapak ve iç tasarım: gözde bitir tufan
tasarım uygulama: recep eren

(1. basım: bozak yayınları, aralık 1977)
can çocuk yayınları'nda 1. basım: 2016
8. basım: 1000 adet, temmuz 2024
ISBN 978-975-07-3213-3
© can sanat yayınları a.ş., 2016

tüm hakları saklıdır. tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

can sanat yayınları yayım ve dağıtım tic. ve san. a.ş.
yayıncı sertifika no: 43514
maslak mh. eski büyükdere cad. iz plaza no: 9/25 sarıyer, istanbul
telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 89 faks: 252 72 33
cancocuk.com cancocuk@cancocuk.com

baskı ve cilt: vizyon basımevi kâğıtçılık matbaacılık
ve yayıncılık san. tic. ltd. şti.; sertifika no: 52098
adres: beylükdüzü o.s.b. mah. orkide cad. no:1/z
beylikdüzü - istanbul

Bu kitabın sahibi:

Hans Christian Andersen
(2 Nisan 1805-4 Ağustos 1875)

Danimarka'nın ünlü masal yazarı Andersen, bir ayakkabıcının oğlu olarak dünyaya geldi. küçük yaşta babası hayata veda edince, okulu bırakıp annesiyle çalışmak zorunda kaldı. temizlikçilik ve çamaşırcılık yaptıktan sonra, tiyatro oyuncusu olmak istedi. bu hayali gerçekleşmedi, ama kopenhag üniversitesi'ne girebildi. pek çok ülke gezdi ve gezi kitapları yazdı. köleliğin kötülüklerini anlattığı "mulatten" en dikkat çekici eserlerindedir. masallarında bazen iyimserlik ön plandaydı, bazen de hüzün. hayatın sertliklerini çocukluğunda deneyimleyen Andersen, bu deneyimini masallarına yansıtıyordu. bugün çocuk kitapları alanında verilen, çocuk edebiyatının nobel'i sayılan Hans Christian Andersen ödülü'ne de ismini veren yazar, kopenhag'da hayata gözlerini yumdu.

Behçet Necatigil
(16 Nisan 1916-13 Aralık 1979)

İstanbul'da doğan Necatigil, hem bir öğretmen hem de edebiyatımızın en seçkin şairlerindendi. edebiyat bölümünden birincilikle mezun olduğu Kabataş Erkek Lisesi'nde ve Türkiye'nin farklı şehirlerinde edebiyat öğretmenliği yaptı. radyo tiyatroları yazdı. 223 yazardan 751 esere yer verdiği "Edebiyatımızda Eserler Sözlüğü", bugün önemli başvuru kaynaklarından biridir. Almanca'dan otuza yakın kitap çeviren Necatigil'in ailesi tarafından düzenlenen Necatigil Şiir Ödülü, 1980 yılından bu yana kesintisiz olarak veriliyor.

ANDERSEN MASALLARI

içindekiler

- Andersen'e, Necatiğil'e ve
çocukluğumun masallarına dair... 9
- parmak kız, 15
- imparatorun yeni elbiseleri, 33
- bezelye üstündeki prenses, 41
- çirkin ördek yavrusu, 44
- gelin güveği, 59
- çoban kızıyla ocak süpürücüsü, 63
- küçük denizkızı, 71
- raban kuşuları, 107
- çam ağacı, 133
- yiğit kurşun asker, 147
- domuz çobanı, 155
- küçük ida'nın çiçekleri, 163
- kibritçi kız, 176

Andersen'e, Necatigil'e ve çocukluğumun masallarına dair...

Danimarkalı yazar Hans Christian Andersen'den okuduğum ilk masal, "Çirkin Ördek Yavrusu"ydü. Zavallı ördekçiğin haline çok üzülmüştüm, ama masalın sonu o kadar güzeldi ki, üzüldüğüme değmişti doğrusu...

Tüm masallar mutlu bir sonla bitmiyordu tabii, ancak bunun da çaresi vardı. Çocukluğumda en sevdiğim oyunlardan biri, okuduğum masalların sonunu değiştirmek, masal bittikten sonra zihnimde yeniden yazmaktı. Bazen de, resimlerini beğenmediğim kitaplara hayali resimler çizerdim rengârenk.

Gerçek hayatta da böyle değil mi zaten? Değiştirmek, düzeltmek, güzelleştirmek, tümüyle olmasa da, az çok bizim elimizde. Okuyacağınız masalların yazarı Andersen'in hayatı da iyi bir örnek bu konuda.

Babam Behçet Necatigil, Andersen'in masallarını

Türkçe'ye çevirirken onun hayatıyla ilgili uzun bir araştırma yapmış ve araştırmasını, 1875 yılında ölen bu ünlü yazarın yüzüncü ölüm yıldönümünde, 1975 yılında bir dergide yayınlamış.¹

Bir kunduracının oğlu olarak dünyaya gelen Andersen, ailesindeki sorunlar yüzünden zor ve mutsuz bir çocukluk geçirir. On bir yaşındayken babasını kaybedince, aile daha da yoksullaşır ve Andersen çocuk yaşta başının çaresine bakmak zorunda kalır. Annesi bir terzinin yanına çırak olarak girmesini ve terzi olmasını istemektedir, oysa Andersen'in hayalleri çok büyüktür. Ağlayıp yalvarır, uzun uzun dil döker ve annesini ikna edip, on dört yaşında, yaşadığı kentten ayrılıp büyük bir kente, Kopenhag'a doğru yola çıkar. O zamana dek düzgün bir eğitim görmemiştir, ama şansı yaver gider, ses sanatçısı olarak girmek istediği Kopenhag Devlet Tiyatrosu müdürü bu azimli çocuğa destek olarak eğitimini tamamlamasını sağlar. Güçlkle aldığı burslarla başka ülkelere gider, otuz yaşında yazdığı bir romanla şöhret ve başarıya ulaşır. Aynı yıllarda masallara yönelir ve ilk masallarını yazmaya başlar.

Ulaşım olanaklarının bugüne kıyasla çok kısıtlı olduğu XIX. yüzyılın en büyük gezginlerinden olan Andersen, toplam yirmi dokuz gezi yapmıştır. Değişik

¹ "Sonsuzluğunu Masallarda Garantileyen Andersen: Çok Yönlü Bir Dünya" (Milliyet Sanat Dergisi, 142, 25 Temmuz 1975)

lkeler görmesi yazdđđı masallara da yansır, dünyanın farklı coğrafyaları yer alır Andersen'in masallarında. Benzer Őekilde toplumun her kesiminden insanlar tanınması, varlıđđı da yokluğu da tatmıŐ olmasđ, onun masal evreninin eŐitliliđđini sađlamıŐtır. YaŐamı boyunca verdiđđi eserler elli cilt tutan Andersen, en çok masallarıyla tanınır ve babamın deyiŐiyle "sonsuzluđđunu masallarla garantileyen bir yazar" olarak bugün hl tüm dünyada sevilerek okunan, herkesin bildiđđi bir isim haline gelir.

Babamın Andersen için yazdđđı yazıyı yıllar önce okuduđđumda, "Bu da bir masal," diye geirmıŐtim içimden. "Sonunu deđiŐtirmeye gerek olmayan, güzel bir masal..."

Benim masallara dŐknlđđeme gelince... Babam edebiyatçı olduğu için, evimizin dört bir yanının kitaplarla dolu olması benim de kitapları sevmemde etkili oldu kuŐkusuz, ama itiraf etmeliyim ki, en çok babamın akŐam yemeklerinde anlattđđı "Cimbil Fare" masallarından etkilendim. Fare deyip geçmeyin sakın, Cimbil bir süper fareydi; dünyanın neresinde olursa olsun, baŐı dertte olanlara yardım ediyor, bir serüvenden ötekine koŐuyordu. Biraz da sakardı, bu yüzden çok komik oluyordu hikyeleri.

Uzun süre Cimbil'in gerçek olduđđuna inanmıŐtım. Beni de seviyordu, hem de yaŐ günümü unutmayacak

kadar! Mümkün müydü postacıyla armağan gönderen bir farenin gerçek olmaması? Onun varlığından kuşkulanıyordum önceleri, ama bir armağan göndermişti bana; postacı getirmişti paketi ve "Gönderen: Cimbil" yazıyordu üstünde!

Sonra büyüdüm ve Cimbil'in yalnızca babamın yarattığı bir masal kahramanı olduğunu anladım. Babam bir yolculuğa çıkıyordu, minicik bir oyuncak fare bulup gizlice cebine koydum. Birkaç gün sonra kısacık bir mektup aldım ondan. şöyle yazmıştı:

Sevgili Ayşe,

Cebimden bir fare çıkınca çok korktum, bağırdım. Geminin doktoru geldi, baktı. "Korkma," dedi, "bu, cansız fare." O zaman anladım, bu fareyi sen koymuşsun cebime.

Seni gidi seni

Korkuttun beni

İşte farenin resmi.

Hl özenle sakladığım bu mektubun sonunda, sevimli bir fare resmi vardı.

Babam da masallara çok dşknmş ocukken. Bir röportajında şöyle diyor: "Anneannem beni masallarla büyüttü. Ben ' Turunlar'ı, 'Billur Köşk'leri, 'Muradına Ermeyen Dilber'leri hep ninemden dinle-

dim. Ben farkına varmadan masallar içime sinmiş. Bunu ancak otuzumdan sonra anladım.”

Bazı şiirlerinde, radyo oyunlarında masal geleneğinden izler olması bu yüzden olsa gerek. Andersen’i Türkçe’ye çevirmesinin bir nedeni de, masallardan vazgeçememesidir belki de, kim bilir...

Bu masallarının çevirisini yaptığı 1972 yazında, babam üç aylığına Almanya’ya gitmişti; biz annemle birlikte İstanbul’daydık. Ben dikkatsizlik yüzünden küçük bir kaza geçirip elimi yakmıştım, ablamın ise diş ağrısı tutmuştu. Ablama yazdığı bir mektupta Andersen’den söz ediyor yine –yazdıklarının gerçek olmadığını bilsek de, çok eğleniyorduk mektuplarını okuyunca:

Tatlım Selma,

Pazarkaya Yüksel mektubunu öğlen verdi, durumunuzun iyi olduğuna pek sevindim. Ayşe’nin eli iyi olmuş, senin diş ağrın da geçince, arabi ayın on beşinde Andersen masallarındaki büyücünün mağarasına girip kurşun döktürün, fakat merdivenler gıcırdamasın, kimseler duymasın. Nazara inanmayan kâfirdir.

Dünyaca ünlü yazar Andersen’in doğumunun iki yüz on birinci, masallar sevdalısı şair, çevirmen Behçet Necatigil’in doğumunun yüzüncü yılında bu

seçkiyi tekrar yayına hazırlarken, günümüz yazım ve noktalama kurallarına uygun hale getirilmesi dışında herhangi bir değişiklik yapılmadığını da belirtmek isteriz.

Yüz yıllar, iki yüz yıllar... İnsana tuhaf geliyor doğrusu! Andersen'in yüz yılları aşan başarısı, masal sözcüğünün karşılığı sanki: Olağandışı bir hayattan olağandışı hikâyeler...

Ayşe Sarısayın

25 Mart 2016

PARMAK KIZ

Vaktiyle, bir kadın varmış. Minik bir yavrusu olsun istemiş, ama nereden bulsun bu çocuğu, bilemezmiş. Bir büyücü nineye gitmiş, “Küçük bir çocuğum olmasını çok istiyorum, fakat nerede bulayım bu çocuğu, söyler misin?” demiş.

“Kolay!” demiş büyücü. “Al şu arpa tanesini. Ama tarlalarda yetişen yahut tavuklara yedirdiğimiz arpalardan değil bu, başka türlü bir arpa. Ek bir saksıya, gerisini bekle.”

“Teşekkür ederim!” demiş kadın. Büyüçüye beş

Bu tanıtım
kopyası
Can Çocuk
okurları için
özel olarak
hazırlanmıştır.

 CAN
ÇOCUK

Hans Christian Andersen

ANDERSEN MASALLARI

Hayat bazen adaletsizdir onun masallarında. insanın bencilliği, duyarsızlığı, acımasızlığı neden olur buna. ama hep bir umut vardır Andersen'in masallarında. Hayal gücünün koridorlarında küçük bir püçüğüşe çıkararak, eskinin öykü ve efsanelerine yelken açarak, doğayı tüm zenginliğiyle kucaklayarak, insanın sınır tanımaz hırs ve zaaflarının farkında olarak, mizahı ve ironiyi de elden bırakmadan sürekli öyküler anlatarak, zorluklara göğüs germenin çok daha kolay olduğunu hissettirir Hans Christian Andersen. Her masalda olduğu gibi, onun metinlerini de çağımıza ve değerlerimize göre yeniden düşünerek, ifade ettiklerinden anladıklarımızı sorgulayarak, üzerinde konuşup eleştirerek okumaktır en güzeli, en keşiflisi.

Bu kitabın ilk baskısını yaptığımız Nisan 2016'da, usta şair, yazar, çevirmen Behçet Necatigil'in 100. doğum gününü, Aüşe Sarısayın'ın Sımsıcak önsözü eşliğinde, özellikle çocuklar ve masal severlerle birlikte kutlamanın mutluluğunu yaşıyoruz.

ISBN 978-975-07-3213-3

9 789750 732133